

GYNSAM

GYNSAM - GYNCANCERFÖRENINGARNAS NATIONELLA SAMARBETSORGANISATION

NR 4 DECEMBER 2018

posten

Gynsamposten ges ut av Gynsam som är en ideell intresseorganisation för kvinnor med gynekologisk cancer

ÄRGÅNG 18

Storgatan 52 B, 852 30 Sundsvall
070-654 97 51, info@gynsam.se
www.gynsam.se

BANKGIRO
374-9660

ORG NR 837001-3008

ANSVARIG UTGIVARE
Belinda Haraldsson

REDAKTIONSKOMMITÉ
redaktor@gynsam.se
Maude Andersson, redaktör
Gun-Brith Ottosson
Wiveka Ramel
Ann-Louise Storm

MANUSSTOPP

Nr 1: 21 januari Nr 2: 23 april
Nr 3: 28 juli Nr 4: 21 oktober

Manus för publicering insändes till redaktionen per e-post eller USB-minne. Redaktionen ansvarar ej för insänt material samt förbehåller sig rätten att korta i texter och insändare.

Referat ur artiklar och andra källor om läkemedel och behandlingsmetoder innebär inget ställningstagande från Gynsams sida.

ANNONSER

Kontakta Jonna Paananen
jonna.paananen@agrenshuset.se
0660-29 99 61

PRENUMERATION

250 kronor per kalenderår
Gynsamposten utkommer med fyra nummer per år.

LAYOUT OCH TRYCK

Ågrenshuset, Bjästa 2018

ISSN
1651-4351

OMSLAGSBILD
Tavla av Lars Lerin

BELINDA HAR ORDET

Natten går tunga fjät...

Nu är det mörkt och lite dystert ute, men vi närmar oss jul, då kan man kura ihop sig, vara ledig, umgås och tända ljus omkring sig.

Har precis kommit hem från en föreläsning med simmaren Anders Olsson, vilken hjälte och förebild. Föreläsningen heter "Det finns inga gränser". Hans mantra som han upprepar många gånger - Det folk säger att jag inte kan, måste jag bevisa att jag kan. Han har överbevisat så många olika läkare, och det som räknas är viljan. Viljan att ta sig fram, sätta upp delmål och lite längre fram ett mål. Han låg förlamad och uträknad, sen knyter han handen i byxfickan och genomför saker som vi med fungerande ben finner jobbigt, t.ex. Vasaloppet ett antal gånger, Vansbrosimningen och Vättern runt på cykel. Hans stolthet, vilja och ödmjukhet gör att man blir glad i hela kroppen. Kan även vi i Gynsam ta fasta på tycker jag.

Vi har genomfört en oktoberträff som var väldigt givande för mig som ny, och så även för deltagarna. Så mycket tankar och bra idéer. Hade mina farhågor att det skulle bli ett för tungt program, men alla bidrog till att vi hade ett bra flyt. Att tillsammans sitta över en bit mat och avspänt kunna diskutera hur vi ska göra för att Gynsam ska bli den förening som vi önskar. Härlig samvaro i verkliga livet. Kommer att vika en liten stund på kunskapsdagen 6 april 2019 till att återkoppla till denna helg.

Kan med glädje meddela att det blir en Livet Efter plushelg i maj. En kryssning för er alla andra som inte fick eller hade förmånen att vara med på Sättra Brunn. Håll koll på hemsidan. Vid frågor kontakta Maja Hemström eller Ulla Wahlman. Deras telefonnummer hittar du under styrelsen längst bak i Gynsamposten. Ett gratisevent om man är medlem hos oss. 150 kronor är faktiskt inte så dyrt, en perfekt julklapp, bankgiro 374-9660.

Gynsams värdegrund håller på att ta form. Vi är en patientorganisation där vi medlemmar betyder mycket för varandra. Vi stöttar varandra i olika situationer. För oss är det viktigt att vi alla har respekt för varandra precis som vi vill att andra ska ha för oss. I dagens moderna tekniksamhälle finns det tyvärr många som känner sig kränkta av vad någon annan skriver på sociala medier. För oss i Gynsam är det viktigt att vi känner respekt för varandra och för andra organisationer som arbetar för någonting gott. Styrelsen i Gynsam kommer att gå

igenom våra stadgar och om vi anser att det behövs kommer vi att komma med förslag på ändringar för att passa dagens moderna samhälle. Kan vara bra om vi smyger in det lite lugnt hos oss alla. En enad styrelse står bakom och det känns väldigt bra.

När man skickar mail till gynsam@info eller ordforande@gynsam, står inte mitt namn automatiskt som avsändare tyvärr. Jag har säkert mer än en gång haft tron på att jag svarat i min egen mail, då mitt namn står som mall. Jag ber så hemskt mycket om ursäkt för det. Kommer göra allt jag kan för att minimera riskerna för felskrivningar. Undertecknad är väldigt färsk så att vissa saker kan få oanade konsekvenser, ett datum som inte stämmer eller särskrivning som misstolkas. Bot och bättring alltså. Vill i denna spalt TACKA alla som på ett så fantastiskt förstående sätt påtalat detta för mig. Ni är fina människor.

När jag sitter och skriver denna ledare så har jag tagit en semestervecka, dels för att jag behövde det kroppsligt och själsligt, dels för att fysiskt träffa styrelsen och vår förening GCF Västra Götaland.

Har även haft förmånen att åka tåg sammanlagt 15 timmar, utan så kraftfulla förseningar. Bara det gör semestern fantastiskt.

Har fått bra respons av föreningarna och medlemmarna i landet hur vi kan jobba, så ska det vara. Delaktighet och framtidstro. På tal om framtidstro, föreningarna ute i landet höll ögonen öppna, det kommer att bli lite extra trevligt jullov i år. Cliffhanger från styrelsen.

Målsättning 2019:

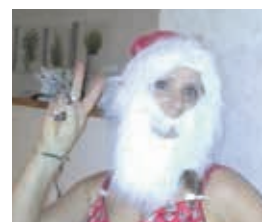
- Stärka samarbetet med professionen och andra organisationer
- Stärka/behålla gyncancerföreningarna i landet
- Öka antalet medlemmar
- Starta upp föreningen i Skåne
- Medlemsvärd

Vill avsluta med ett citat av Mark Twain. "Det är ett kännetecken för intelligens, att vad du än gör så ser du till att ha roligt medan du gör det."

Ta hand om er och njut av livet!

God jul, ett gott slut 2018 och gott nytt 2019 önskar jag er alla.

Belinda Haraldsson
Ordförande

OMSLAGS BILDEN

TEXT OCH FOTO:
MAUDE ANDERSSON

är gjord av
Lars Lerin

På mångas begäran har Lars Lerin åter ställt upp för Gynsamposten.

Decembernrets omslag heter "Lofoten, måsar", en akvarell från 2016.

Det finns väl ingen som inte vet vem Lars Lerin är. Han är Europas främsta akvarellist och har ställt ut sin konst över hela Europa och i USA. En globetrotter men ändå en trogen varmlänning. Han finns representerad på de flesta museerna i Norden. Hans utställning på Waldemarsudde i Stockholm 2008-2009 besöktes av över 100 000 personer. Den senast utställningen på Liljevalchs drog lika många besökare 170 000, köerna till hans utställningar har varit timslånga. Men väntan är väl värd varenda minut.

Lars Lerin är också en mycket omtyckt och duktig författare och har skrivit och illustrerat ett 50-tal böcker från sina resor världen över. Han är inte bara en konstnär, han är också en älskad personlighet genom sitt TV-program *Lerins lärlingar*. Han fick Kristallenpriset år 2016.

Här några strofer från Lars Lerins bok "Vinterbrev" som kom ut 1984 och som passar bra så här i vintertid.

*Riktigt kalla nätter
Sover jordäpplena under täcket
Ett ljus får brinna där i källarmörkret
Ett ljus värmer som en människa*

*Vägen åt Gräs
Snökäpparna lutar
Bokbussen lockar med värme
och ryska klassiker
Steiners gråhundar skäller tveksamt*

*Känner du vad kallt det är
Och fågelstugan snöar över
Papegojan åt Birger har nog frusit ihjäl*

Genombrott för kvinnor med BRCA-muterad ovarialcancer

Årligen insjuknar knappt 700 kvinnor i Sverige i äggstockscancer. Hos cirka 70-80 av dessa kvinnor beror insjuknandet på en mutation i de så kallade BRCA-generna (BRCAmut). (BRCA = BReast CAncer gene). Även om BRCAmut ökar risken för att få äggstockscancer så vet man att prognosen är bättre för de med BRCAmut jämfört med icke BRCAmut. Därutöver svarar tumören bättre på vissa typer av cytostatikabehandling.

LÄS ARTIKELN I SIN HELHET

i den tryckta tidningen eller beställ den i pdf-format.

Beställ på info@gynsam.se eller ring 08-23 30 20

Medlemsskap, inklusive tidningen Gynsamposten kostar 150 kronor per år.

Separat prenumeration kostar 250 kronor per år.

FRÅN FÖRENINGARNA

Från GCF Mariarosen i Västerås

Styrelsen Mariarosen har tagit ett beslut att hålla ett extra årsmöte den 8 januari 2019.

Orsaken till detta är att styrelsen har vid flera tillfällen vädjat sina medlemmar att ställa upp för föreningens

förfogande och ta ett styrelseuppdrag. Responsen har varit i det närmaste obefintlig. Kan vi inte välja en ny styrelse kommer föreningen att läggas ned vid ordinarie årsmötet i mars 2019.

År efter år har det varit samma personer som har valts i styrelsen men dessa orkar inte kämpa vidare i det

viktiga arbetet. Vi har orkat med 15 år.

Till nästa årsmöte behöver vi nya funktionärer till nästan alla poster och att hitta dessa är med största sannolikhet omöjligt.

Vänliga hälsningar
Styrelsen Mariarosen/
på styrelsens vägnar Maija Parviainen

TRE KVINNOR PÅ EN BÄNK

TEXT OCH FOTO: MAUDE ANDERSSON

Gynsams möte var över
och jag hade gott om tid till
tåget så jag gick sakta mot
Centralstationen i Stockholm.
Hittade en ledig plats vid spår
10.

LÄS ARTIKELN I SIN HELHET

i den tryckta tidningen eller beställ den i pdf-format.

Beställ på info@gynsam.se eller ring 08-23 30 20

Medlemsskap, inklusive tidningen Gynsamposten
kostar 150 kronor per år.

Separat prenumeration kostar 250 kronor per år.

Repadina[®]
plus

**Förebygger vaginal
torrhet och hjälper
slemhinnan att läka**

016-REF-SE-2018

Vaginal torrhet kan orsakas av många tillstånd, inklusive:

- Klimakteriet
- Medicinering eller strålning för cancerbehandling
- Antidepressiva läkemedel
- P-piller användning
- Antihistamin

Repadina Plus vagitorier

En naturlig och hormonfri behandling för vaginal torrhet

Repadina finns att köpa på apoteket
www.repadina.se

Azanta
www.azanta.com

VAD ÄR BIOSIMILARER?

TEXT OCH FOTO: MAUDE ANDERSSON

Något som diskuterades på de flesta kongresserna i Europa i år var biosimilarer. Vad är då biosimilarer? Jo, det är biologiska läkemedel. Traditionellt har läkemedel tillverkats på kemisk väg men under de senaste decennierna har allt fler läkemedel tillverkats genom biologiska processer, vilket gör att det idag finns nya behandlingar för flera allvarliga och kroniska sjukdomar till exempel cancer och reumatism.

Det fungerar så att när patentskyddet för ett läkemedel upphör så kan andra företag utveckla kopior av detta läkemedel. Kopior till kemiska läke-

medel kallas generika och kopior till biologiska läkemedel kallas inom EU för biosimilarer. Vi har ett tiotal biosimilarer som godkänts av EU sedan år 2006 och flera är på väg.

Varför använder man generika och biosimilarer? Det skapar konkurrens på läkemedelsmarknaden och minskar sjukvårdens kostnader. Detta betyder att fler patienter kan få behandlingar och att introducera nya behandlingar i Sverige.

Generiska läkemedel har funnits länge i Sverige. Ibland när du kommer till apoteket för att hämta ut din medicin så säger apotekaren att du inte kan få den medicin som din läkare rekommenderat utan du får en likvärdig – en

generisk. Detta förfarande är vanligt i Sverige. Däremot har biosimilarer inte funnits under lika lång tid och kunskapen om dessa läkemedel är begränsad. I Sverige har Svenska Läkemedelsverket bedömt att biologiska läkemedel inte är utbytbara på apoteksnivå.

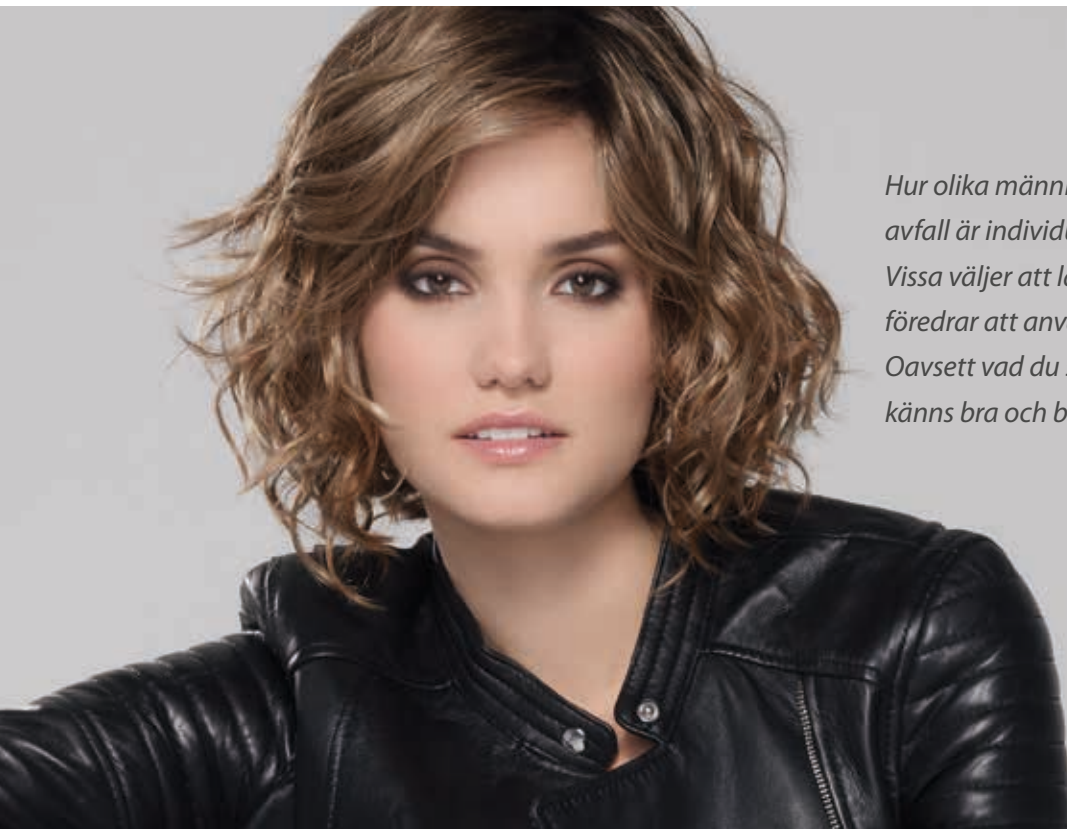
EMA som är den Europeiska läkemedelsmyndigheten har listor på sin hemsida där man kan läsa om vilka biosimilarer som godkänts.

Läs mer om biosimilarer

- <http://prod.lif.episerverhosting.com/grundfakta/biosimilarer/>

- *GaBi Journal, Volume 6, 2017/Issue 2* (www.gabi-journal.net)

- *"Biologic medicines, Biosimilars, Generic medicines" broschyr från Pfizer*

Hur olika människor väljer att hantera sitt håravfall är individuellt och i slutändan en smaksak. Vissa väljer att lämna huvudet bart medan andra föredrar att använda turban och sjal eller peruk. Oavsett vad du själv väljer, är det viktigaste att det känns bra och bekvämt för dig!

Salonger med peruker & turbaner

Vi träffar dagligen personer med olika typer av håravfall, bl a håravfall som biverkan vid cytostatikabehandling. Och vi vet att det finns många frågor och funderingar kring det som inträffar och vid val av peruk. Hos oss hittar du ett stort utbud av peruker och turbaner i olika modeller och utförande – för att vi på bästa möjliga sätt ska kunna hitta just det du söker, för bästa känsla och komfort! **Kontakta oss gärna för fri konsultation.**

Varmt välkommen till någon av våra salonger!

Carl M Lundh – Salonger och Partners

enkeltomperuker.se

Är en hemsida som bygger på den enkla idén att göra det lättare för personer som drabbats av håravfall att finna komplett information om peruker. Sidan innehåller bland annat information om: håravfall, bidragsregler, besök på salong, utprovning/ att välja peruk – och mycket mer.

Enkeltomperuker.se utvecklas gärna! Dela gärna med dig av dina egna upplevelser av att bära peruk, skicka ett mail till oss: info@carmlundh.se

HAIRPOWER

NYHETER ELLEN WILLE – HAIRPOWER

Vi börjar vintern med några sköna nyheter från Ellen Wille – 8 stilsäkra peruker i hög kvalitet, med ett brett utbud av frisyr och färger. För mer information och utprovning – välkommen till våra salonger och partners.

CARL M LUNDH SALONGER – GÖTEBORG CML: 031-10 23 80 | GÖTEBORG Sahlgrenska CML: 031-41 45 10 | HELSINGBORG CML: 042-14 30 00 | JÖNKÖPING CML: 036-15 02 70 | KALMAR CML: 0480-268 30 | KALMAR Länssjukhus CML: 0480-813 69 | LUND CML: 046-14 17 70 | MALMÖ CML: 040-733 20 | STOCKHOLM Östermalm CML: 08-545 66 800 | STOCKHOLM Perukshopen: 08-20 10 06 | STOCKHOLM Fruängen CML: 08-646 46 80 | UMEÅ Salong Huvudform: 090-12 16 72 | VÄSTERÅS CML: 021-18 15 03 | ÖREBRO CML: 019-14 83 63.

PARTNERS – ANDERSTORP Almgrens hårvård: 0371-154 77 | BORÅS Hulta Salongen: 033-15 51 77 | ESKILSTUNA Salong LM: 016-13 27 19 | FALUN Headbanger Hairstyle: 023-197 88 | GÄLLIVARE Stinas Hårcenter: 0970-150 55 | KARLSKOGA Salong Boman: 0586-310 27 | KARLSTAD Hedwig Hårvård: 054-19 08 03 | KRISTIANSTAD Skägg & Lockar: 044-10 00 00 | LINKÖPING Fifty Fifty: 013-12 65 66 | NORRKÖPING Peggis Barbershop: 011-13 24 00 | RONNEBY Salong Astra: 0457-108 51 | SKÖVDE Hårstudion: 0500-41 31 21 | SVENLJUNGA Bergs Salong: 0325-61 10 86 | TORSÅKER Salong P.I.A: 0290-400 12 | UPPSALA Rendezvous: 018-20 90 90 | VARBERG Frisyrrhörnan: 0340-133 78 | VÄXJÖ Hårdesign: 0470-483 90 | ÖRNSKÖLDSVIK Salong Jacob: 0660-190 17.

Oktoberträffen 2018

Den 13-14 oktober träffades representanter från så gott som samtliga lokalföreningar i GYNSAM med dess ordförande, för att diskutera och ventilera frågor som rör GYNSAMS framtid.

LÄS ARTIKELN I SIN HELHET
i den tryckta tidningen eller beställ den i pdf-format.
Beställ på info@gynsam.se eller ring 08-23 30 20
Medlemskap, inklusive tidningen Gynsamposten
kostar 150 kronor per år.
Separat prenumeration kostar 250 kronor per år.

LÄS ARTIKELN I SIN HELHET

i den tryckta tidningen eller beställ den i pdf-format.

Beställ på info@gynsam.se eller ring 08-23 30 20

Medlemskap, inklusive tidningen Gynsamposten
kostar 150 kronor per år.

Separat prenumeration kostar 250 kronor per år.

Den 25 september var jag inbjuden till Europaparlamentets möte om HTA (Health Technology Assessment), det vill säga en teknologivärdering inom hälso- och sjukvården med syfte att säkra god kvalitet och kostnadseffektivitet och tillgång till innovativa läkemedel och terapier för hälso- och sjukvård för att förbättra livet för miljontals människor som lever med cancer i Europa. Tyvärr så är det fortfarande betydande skillnader i tillgången av dessa nya terapeutiska ingrepp. Men målet är att dessa effektiva innovationer ska bli tillgängliga och överkomliga för alla patienter vilket är en utmaning för alla aktörer inom cancerområdet.

LÄS ARTIKELN I SIN HELHET

i den tryckta tidningen eller beställ den i pdf-format.

Beställ på info@gynsam.se eller ring 08-23 30 20
Medlemsskap, inklusive tidningen Gynsamposten
kostar 150 kronor per år.

Separat prenumeration kostar 250 kronor per år.

MÖTE MED IPAAC PÅ BELGISKA HÄLSOMINISTERIET

TEXT OCH FOTO: MAUDE ANDERSSON

Tit Albreht, vetenskaplig koordinator för det Nationella Folkhälsoinstitutet - IPAAC (Innovative Partnership for Action Against Cancer) hälsade oss välkomna till detta inledande möte den 20 september som organiserats av Sloveniens nationella institut för folkhälsa (NIJZ) på Belgiska Hälsoministeriet i Bryssel. Vi var cirka 60 representanter från olika europeiska länder och jag representerade Sverige.

Vi arbetar med tio olika arbetspaket, och varje "paketansvarig" måste se till att de specifika mål som uppsatts också uppfylls.

Paket W5 handlar om vidareutveckling av cancerprevention.

W6 metoder för användning av genomik i cancervården.

WP7 Cancerinformation och cancerregistren.

WP8 förbättringar och utmatningar inom cancervården.

WP9 kartläggning av innovativa cancerbehandlingar.

WP10 Styrning av integrerad cancerkontroll, inklusive en ny analys av nationella cancerplaner.

Man kunde konstatera att några

länder har kommit längre med dessa arbetspaket.

Marc Van den Bulcke, Sciensanos Cancercentrum i Belgien som är ansvarig för arbetspaket 6 informerade om genomik och cancer.

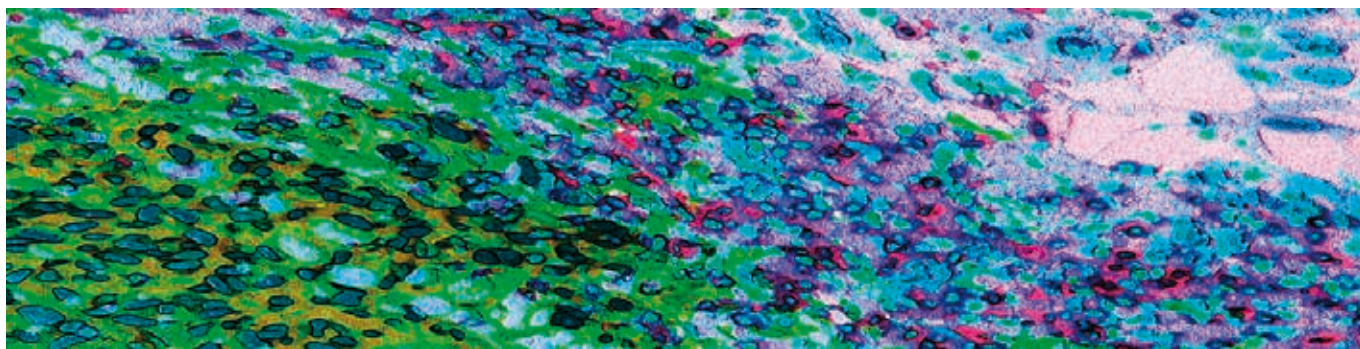
Han sa: – För att framgångsrikt integrera genomik i hälsovårdssystem måste man fokusera på att utveckla en praktisk vägledning för medlemsstaterna om de fyra viktiga aspekterna: Samhällsdebatt om etiska, rättsliga och privata frågor om användningen av genomikinformation i vården; stratifierad screening genom genetisk testning av högriskcancerpatienter; genomförande av precisionsgenomik i medicinsk

vård och utveckla en strategi hur man hanterar testet "Direkt till konsument." Vidare kommer fokus även på utbildning och genomikutbildning.

Alla tio paket presenterades och det är omöjligt att redogöra för allt här. Jag avslutar med att det var ett givande möte och att enligt Marc Van den Bulcke är genomik i cancervården vägen framåt!

Förklaring: Genomik (engelskan genomics) = Genomik är studiet av arvs massa, det vill säga en organisms fulla uppsättning DNA, som inkluderar såväl gener som så kallade icke-kodande DNA. (Wikipedia).

Cancerterapi: **Bakterier kan hjälpa till att krympa tumörer**

TEXT: MAUDE ANDERSSON FOTO: WWW.AACR.ORG

För att hitta bättre sätt att hantera cancertumörer som inte svarar på traditionella terapier experimenterar nu forskare med en modifierad bakteriestam som kan rikta cancerceller utan att skada friska. En klinisk I-studie visar att denna bakteriebehandling visar lovande effekter.

LÄS ARTIKELN I SIN HELHET

i den tryckta tidningen eller beställ den i pdf-format.

Beställ på info@gynsam.se eller ring 08-23 30 20

**Medlemsskap, inklusive tidningen Gynsamposten
kostar 150 kronor per år.**

Separat prenumeration kostar 250 kronor per år.

ESGO – State of the Art – konferensen 2018

TEXT OCH FOTO: MAUDE ANDERSSON

Välkommen till Lyon!

Det är en stor glädje att presentera för er den tredje ESGO "State of the Art Conference", som i år hölls i Lyon 4-6 oktober och som handlar om Rare Cancer, eller som vi säger ovanliga cancerformer (sällsynta tumörer). Ja så inledde professor Isabelle Ray-Coquard och professor Jonathan A. Ledermann som tillsammans med ESGOs avgående president David Cibula samt ESGOs nyvalda president Dennis Querleu hälsade alla välkomna. ESGO = European Society of Gynaecological Oncology.

Det är egentligen två konferenser: ESGO för professionen och ENGAGE för patientrepresentanter. Jag har ett särskilt konferenspass så jag kommer in på båda. Jag börjar att informera lite om ESGO-konferensen. Jag kommer inte att redogöra för allt som sas utan bara nämna några av vilka föreläsarna var och vad de talade om.

Huvudtalare var David Huntsman, Kanada som talade om molekylärgenetik av sällsynta gynekologiska cancerformer. Jonathan Ledermann, UK talade om biomarkörer, prognostic och

prediktiv. Nicoletta Colombo, Italien talade om ärftliga syndrom, genetisk testning och gynekologisk cancer. Annat som diskuterades var sällsynta äggstockstumörer. Vad känner man till och vad är okänt för professionen när det gäller ovanliga cancerformer, var också något som diskuterades.

En gammal bekant, professor Ate van der Zee från Nederländerna talade om könssträngs-stromacellstumörer, som är maligna (elakartad) icke-epiteliala ovarialtumörer som är sällsynta och biologiskt heterogena och drabbar ofta kvinnor under 30 år. Dominica Lorusso, Italien talade om kvinnliga bakterietumörer. Ana Oakning, Spanien talade bland annat om Pseudomyxoma peritonei, som är ett heterogent sjukdomstillstånd med varierande prognos. Om man inte behandlar de så kan det leda till döden. Mycket ovanlig, men drabbar mest kvinnor, man vet inte varför, men den liknar en lågradig malign ovarialtumör. Ronnie Shapira-Frommer från Israel föreläste om behandling av vulva-vaginalt melanom och erfarenheten från modern immunterapi.

Dag tvås huvudtalare var Jean Yves Blay från Frankrike som föreläste om EU:s perspektiv på sällsynta cancerformer. Jag ingår i en av dessa EU-grupper som jobbar med ovanliga cancerformer på europainivå, via ECPC (den europeiska cancerpatientorganisationen) i Bryssel.

Nästa föreläsare var professor Mansoor Raza Mirza från Rigshospitalet i Danmark som föreläste om carcinosarcoma och mucinösa tumörer. Sedan var det professor Frederic Amant från Belgien som talade om trofoblastsjukdomar som uppkommer under graviditet. Denna typ av tumörer har varierande förmåga till invasion och spridning. Elena Ioana Braicu från Tyskland talade om gynekologisk cancer bland barn. Och Sandro Pignata från Italien talade om möjligheten att utforska nya behandlingar i sällsynta gynekologiska cancerformer.

Föreläsningarna hölls i ett vackert slott med vackra målningar och tyvärr långa marmortrappor. Här får man inte sätta in hissar som stör det historiska och kulturella värdet på huset. Mer om ENGAGE-konferensen i separat artikel

ESMO-KONGRESSEN 2018 I MÜNCHEN

TEXT OCH FOTO: MAUDE ANDERSSON

I år var det smurfarnas kongress i München. Vart man gick på gatorna i stan, på bussar, på flygplatsen, på restauranger, ja överallt så såg man smurfar och alla hälsade glatt igenkännande på varandra. Hur känner man igen 23 000 personer och hälsar på varandra? Orsaken är den väska som ESMO delar ut till alla – i år var den blå, smurfblå. ESMO = European Society for Medical Oncology.

Väskan är till för att bära alla broschyrer, pennor, godis, pins, små kassar, stora kassar och mycket mera från alla utställare, medicinbolag, föreläsare, mm. De flesta bär nog hem flera kilo papper från kongressen. Tänk dig att alla 23 000 besökarna tar 2 kilo papper med hem, hur många träd är det? Några läkemedelsbolag har börjat dela ut usb-minnen istället och det är mycket bättre, tar mindre plats, och färre träd skövlas.

Men hur var själva kongressen? Säkerheten var rigorös. Det är klart med så många besökande så kan det lätt hända något. Kongressen hölls i en flyghangar så det var nästan 2 km att gå från norr till söder och från väster till öster. Jag gick lätt 10 000 steg bara på förmiddagen.

”Kunskap är makt”, ja så inledde Bettina Ryll, Sverige och Josep Taberno, Spanien välkomstalet till alla patientföreträdarna på kongressen. En patientkongress som var mycket bra

och mycket uppskattad. På ”Patient Advocacy Track – Advance Programme, lär man sig mycket hur man ska arbeta som patientföreträdare, många bra tips och råd. All heder åt Bettina! Det var ytterligare en svensk på scenen – Fredrik Johansson som talade om cancerprevention, Hur når man patienterna, till exempel via podcastexperimentet? Clifton Leaf från USA ställde frågan ”varför förlorar vi kriget mot cancer?” Och han hade inget bra svar på den frågan.

Eftermiddagsprogrammet var mycket intressant. Bettina Ryll inledde sessionen: Immunoterapiska kontrollpunkter: vad du säger till din patient. Vet vi hur länge vi ska behandla patienterna? Senkomplikationer/biverkningar. Här fick vi mycket kött på benen så att säga. Ormolja som säljs som vetenskap: hur skyddar man patienter från pesudovetenskap det också mycket intressant att få lära sig. Det var Gilliosa Spurrier från Frankrike som föreläste om detta.

Nu går vi över till de vetenskapliga föreläsningarna. Jag kan som sagt komma in på båda föreläsningarna av två orsaker: 1) jag skulle hålla i en föreläsning och 2) jag arbetade i ECPC:s monter och talade med professionen.

En session som jag var intresserad av var ”Dela kraften – ESMO Women for Oncology Forum” där Solange Peters var både moderator och talar. Manji Dosanji ställde frågan när det gäller kvinnor och cancer ”är vi oceaner från varandra eller kan vi överbrygga klyftan? Slutligen under denna session så var det Francesco Panese som talade om feminisering och rekomposition av professionella hierarkier: Utmaningar och möjlighet till medicin. Alla tre

föreläsarna var från Schweiz och alla tre talade om kvinnor och cancer i någon form.

Många intressanta föreläsningar under dessa dagar så det var svårt att dels hinna springa mellan de olika salarna då det kunde vara 5 minuter mellan föreläsningarna och cirka 2 km att gå till nästa föreläsningssal om man hade otur. Men jag gjorde ett tappert försök.

Så kom dagen då jag skulle hålla mitt 30-minuters anförande om kontakt-sjuksköterskor. Jag hade förberett mig väl genom att få information på Centralsjukhuset i Karlstad, gyn-onk-mottagningen vilket var mycket nyttigt. Det var EON (European Oncology Nurses) som hade bjudit in mig att tala.

Det skulle bli ett satellitsymposium, och dessa måste godkännas av ESMOs vetenskapliga kommitté för att säkerställa den vetenskapliga kvaliteten och omfattningen av sådana symposier inom ramen för kongressen.

Innan föreläsningen så var det att gå till pressrummet och fotograferas och lägga in min föreläsning i en dator. Jag och min kollega från ECPC Alex Filicevas gick igenom de 32 bilderna (slides) som jag skulle använda, för att kontrollera att allt var rätt. Vi var tre föreläsare i detta ämne Dr. Lena Sharp, EONs president, Stockholm, Professor Daniel Kelly, EONS tidigare president, UK och så jag, Maude Andersson från GYNSAM.

Jag vet inte hur det gick, men jag blev inte utbuad och dessutom fick jag en del frågor. Många i publiken var sjuksköterskor bland annat från Gävle. Trevligt! Nu har jag gjort min debut som föreläsare inför en mycket stor publik och jag överlevde.

Sverigepremiär för Lars von Triers: "The House That Jack Built"

AV GUNNAR REHLIN

För 54 år sedan hade "Mary Poppins" premiär. Filmen om den okonventionella nannyn blev en publik- och kritikersuccé och bidrog till att göra Julie Andrews som stjärna.

Det är möjligt att hon finns med i en liten biroll i "Mary Poppins kommer tillbaka" (när detta skrivs har jag ännu inte fått möjlighet att se den), men huvudrollen spelas denna gång av Emily Blunt, senast sedd i den lysande skräckfilmen "A Quiet Place".

Av trailern att döma är denna 54 år gamla fortsättning en nöjsam historia i god Mary Poppins-tradition, och eftersom Emily Blunt är en utmärkt skådespelerska hyser jag gott hopp om att detta ska vara riktigt bra.

När det gäller en annan julpremiär, "Green Book", vet jag att den är bra. Den öppnade filmfestivalen i Zürich för ett par månader sedan, där jag också träffade huvudrollsinnehavaren Viggo Mortensen.

"Green Book" är en verklighetsbaserad berättelse om hur en rasistisk vit chaufför får i uppdrag att köra en svart jazzpianist under dennes turné i amerikanska södern. Det är 60-tal, rasismen frodas och med sig på resan har de "The Green Book", en lista över hotell och restauranger som tar emot svarta.

Jodå, visst är det förutsägbart att de två männen ska finna varandra under resan, men det gör ingenting när allt är så välgjort och de samspelet mellan de två huvudrollsinnehavarna (Mahershala Ali spelar den svarte pianisten) är så levande och tonsäkert.

Julens svenska film heter "Lyckligare

kan ingen vara" och är en stjärnspäckad (Helena af Sandeberg, David Hellenius, Kjell Bergqvist, Adam Lundgren, Filip Berg, Eagle-Eye Cherry) relationskomedi regisserad av Staffan Lindberg. Äktenskapliga trassligheter i Stockholm och New York utlovas, och även här får jag i skrivande stund ta hjälp av trailern – jodå, det ser bra ut.

Nu till ett gäng andra filmer som är aktuella under de kommande månaderna:

"Capernaüm" är regisserad av libanesiskan Nadine Labaki och är en av det här årets bästa filmer. En både ömsint och skakande film om utsatta barn i Beirut – den börjar med att en liten pojke stämmer sina föräldrar för att han över huvud taget finns till. Patos, humor, sorg och hopp samsas i en film som måste ses.

"Shoplifters" är regisserad av japanen Hirokazu Kore-eda och vann Guldpalmen vid Cannesfestivalen i maj. En mycket bra och engagerande film om en kriminell familj som kidnappar en ung flicka i avsikt att göra henne till en del av familjen. Mer drama än thriller.

Den utmärkte skådespelaren Paul Dano ("There Will Be Blood", "Love & Mercy", TV-serien "Escape at Danemora") regidebuterar med "Wild Life" (som i Sverige fått den något underliga titeln "Under en öppen himmel"). Ett litet, välspelat drama om hur en familj (Jake Gyllenhaal, Carey Mulligan, Ed Oxenbould) börjar krackelera, inte minst när makens jobb tvingar honom att vara borta långa perioder.

En bra film, det ska bli intressant att följa Dano även som regissör.

Ännu en film "based on a true story" är "Beautiful Boy". Steve Carell spelar pappan som gör allt, och lite till, för att rädda sin son (Timothée Chalamet från "Call Me by Your Name") från dennes ständiga återfall i tungt drogmissbruk. En utmärkt film om relationer och om en kärlek som aldrig ger upp.

"The Favourite" är regisserad av greken Yorgos Lanthimos och är den första kostymdrama. Den utspelas vid engelska hovet vid det tidiga 1700-talet. Två hovdamer slåss om den excentriska drottningens gunst, vilket ger upphov till dramatik och bisarr humor. Olivia Colman vann Venedigfestivalens skådespelarpris för sin roll som drottning Anne och hon lär ta hem även en Oscar. Sekunderas fint av Emma Stone och Rachel Weisz.

Till sist en av det senaste årets mest kontroversiella filmer som nu får Sverigepremiär: Lars von Triers "The House That Jack Built". Det är en studie av en seriemördare (Matt Dillon), som ser på sina mord som konstverk. Ett par scener är mycket våldsamma (vid premiären i Cannes lämnade ett hundratal personer salongen), men låt inte det avskräcka er. Lars von Trier är sedan decennier tillbaka en av Europas bästa filmregissörer och ingenting han gör är ointressant. "The House That Jack Built" är på många sätt krävande, men liksom alla von Triers tidigare filmer stannar den kvar hos dig.

JULENS ALLRA GODASTE

- Kockarnas bästa recept
**LEIF MANNERSTRÖM,
JAN HEDH, SARA BEGNER,
HÅKAN JOHANSSON,
KAROLINE JÖNSSON, HANNU
SARENSTRÖM**

Utgiven på Norstedts Förlag under oktober 2018
ISBN 978-91-1-308752-8

I den här boken är det våra uppskattade kockar och konditorer som bidrar med de bästa recepten. De bjuder på sina mest älskade maträtter och bakverk. I julkokboken – Julens allra godaste – hittar Du traditionsenlig mat, dryck och bak som passar de flesta av oss i ett drygt hundratal recept.

Julen är snart i antågande. Då vill vi plocka fram de viktigaste traditionerna och julrecepten. Den är en tid att längta efter med släkträffar och med såväl härlig gammaldags mat som nya vegetariska varianter vilka man kan tillaga efter recept från Julens allra godaste. Kanske man har knytikalas - för det är ju tråkigt att bara en viss person ska vara upptagen i köket hela tiden - det gäller att underlätta för varandra. Då har Du glädje av "Kockarnas bästa recept". Här finns allt från glögg till härliga maträtter och bakverk. Det kan börja redan från advent med glöggparty och goda tilltugg. I boken hittar Du de härliga glöggrecepten. Den är som en uppslagsbok för att laga den goda och välsmakande julmaten och baka julkakorna. Du kan också njuta av de fantastiskt vackra och inspirerande matbilderna som är oemotståndliga att beskåda samt några miljöbilder av julbord. De ger både matglädje och härlig julupplevelse.

Gun-Brith Ottosson

MALMSTRÖM - EN MEMOAR

SIGRID RAUSING

Översättning: Rebecca Alsberg och Sigrid Rausing
Utgiven på Albert Bonniers Förlag under oktober 2018
ISBN 978-91-0016-661-8

Sigrid Rausing, född 1962 i Lund är författare, redaktör för brittiska tidskriften Granta och förläggare på Granta Books. Hon är bosatt i England sedan 1980. Malmström nominerades till Wellcome Book Prize 2018 och valdes till Sunday Times Book of the Year 2017.

Sommaren 2012 hittades Eva Rausing död i sitt hem i London. Hon och hennes man Hans Kristian Rausing, hade brottats med ett drogberoende i många år. Nu försöker Hans Kristians syster Sigrid Rausing, förläggare, förstå vad som hände med familjen i en memoarbok om sin bror.

Den kom ut förra året på engelska med titeln Mayhem. På svenska har den fått titeln Malmström. Boken är en berättelse om en värld där pengar och rikedom lever sida vid sida med missbruk och misär.

Hon skriver åskådligt och sakligt, på en gång distanserat och djupt personligt. Men under ytan anas skammen och tystnaden.

Gun-Brith Ottosson

PÄRLFARMEN

LISA MARKLUND

Utgiven på Piratförlaget under september 2018
ISBN 978-91-642-0585-8

Lisa Marklund är författare, född 1962 och bosatt i Stockholm och Marbella. Hennes författarskap innefattar bl.a. femton romaner. Lisa Marklund är journalist och har under tio år arbetat som undersökande nyhetsreporter och fem år som nyhetschef och chefredaktör inom dagspress och tv. Hon har tagit emot ett flertal priser och utmärkelser, både för sitt författarskap och sitt sociala engagemang. Hon är delägare i Piratförlaget AB.

I sin senaste bok Pärlfarmen berättar Lisa Marklund historien från 1990-talet om unga Kiona på Manihiki i södra Stilla havet som tillsammans med familjen har en pärlfarm. Vi får följa Kiona och hennes möte med Erik och den främmande västvärlden. Lisas sätt att levandegöra karaktärer och platser gör att det engagerar läsaren och berättelsen utvecklar sig till något utöver det vanliga. Pärlfarmen rymmer många ingredienser som kärlek, svek, dramatik och spänning.

Gun-Brith Ottosson

Det var en av sommarens sista härliga kvällar då några medlemmar från Nyponrosen i Umeå träffades för en fika och en pratstund. Tyvärr var det lite för kyligt för att sitta ute men promenaden hemåt bjöd på bland annat en fin solnedgång över Umeälven.

Vi som fick njuta av detta var Else-Britt, Mari, Inger, Deana, Jessica och Jenny.

Solnedgång över Umeälven

TEXT OCH FOTO: JESSICA BAGGLUND

RARE CANCER EUROPE 10 ÅR

TEXT OCH FOTO: MAUDE ANDERSSON

Rare Cancer Europe startades för 10 år sedan i Milano av bland andra professor Paolo G. Casali, från det nationella tumörinstitutet i Milano. Jana Pelouchova från Tjeckien som då representerade ECPC och jag själv som representerade GYNSAM var båda där. Mycket har hänt på 10 år men ändå återstår mycket att göra. Vi har nu arbetsgrupper för ovanliga cancerformer i ECPC (European Cancer Patient Coalition) i Bryssel där vi försöker tillsammans med andra organisationer i Europa lära mer om denna svåra cancerform.

Idag tio år senare, den 25 september, firar vi ett jubileum med en gigantisk tårta och hoppas att nästa tio år ska ge oss svaren på alla cancerformer, men speciellt då de svåra ovanligare formerna.

Rehabcenter Mösseberg
Rehabcenter Sfären

Bräcke
diakoni

Rehab för livet

Rehab handlar hos oss om återhämtning, att utvecklas och skapa något nytt. Ditt skräddarsydda program kan innehålla t ex vattengymnastik, mindfulness, tid för reflektion, samtal med andra och föreläsningar. Och viktigast av allt – du får värdefull kunskap med dig hem.

Tel 08-791 14 18, www.brackediakoni.se/sfaren

Vad är brachyterapi?

TEXT OCH FOTO: LOUISE BOHR-MORDHORST FORSKARE OCH ÖVERLÄKARE PÅ ONKOLOGISKA KLINIKEN UNIVERSITETSSJUKHUSET ÖREBRO

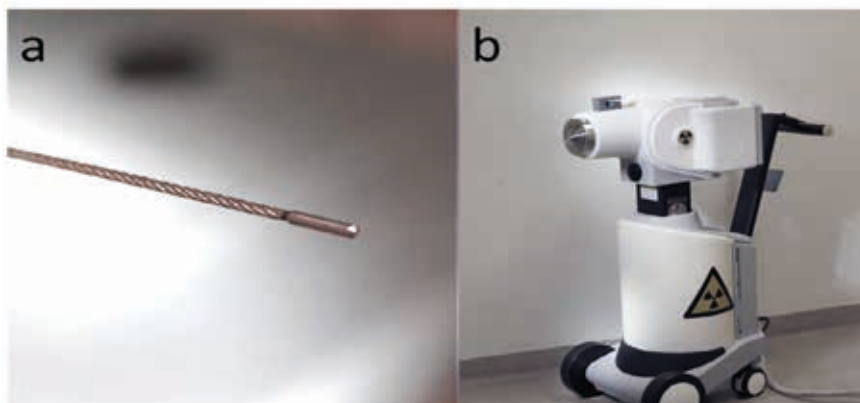

Fig. 1. (a) Visar en kapslad källa svetsad till en wire och (b) en behandlingsutrustning. MicroSelectron HDR (Elekta AB, Stockholm, Sverige)

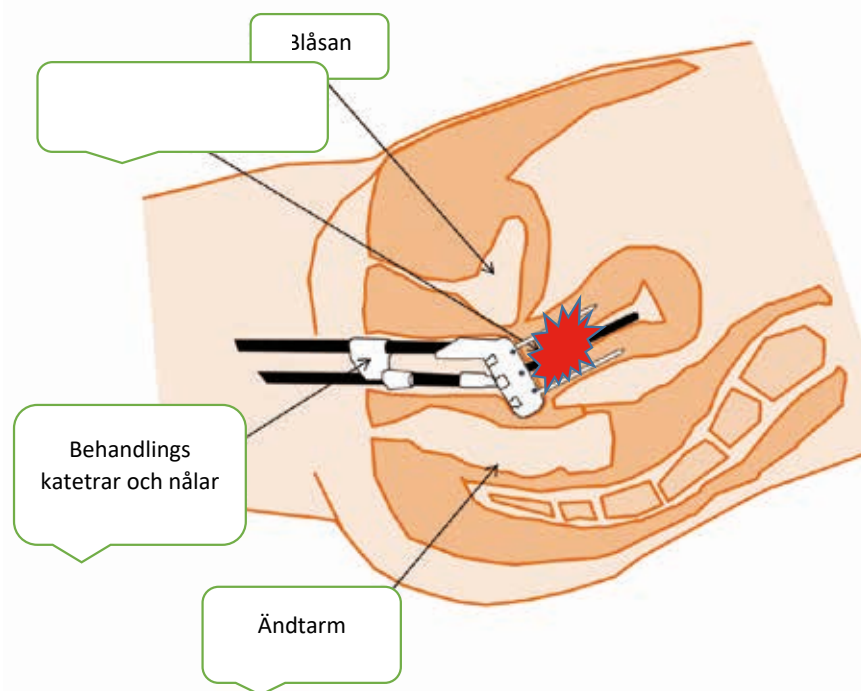

Fig. 2. Behandlingsapplikator och nålars placering i livmoderbals och tumör, samt närheten till blåsa och tarm (friska organ).

Signering av överenskommelsen Värmland

TEXT OCH FOTO: MAUDE ANDERSSON

Onsdagen den 17 oktober 2018 signerade ordföranden Maude Andersson i GCF Musslan en gemensam Överenskommelse Värmland. Överenskommelsen har arbetats fram av representanter för landstinget och 35 idéburna organisationer.

Genom Överenskommelsen skapas en dialog mellan de idéburna organisationerna och Landstinget i Värmland. På så sätt kan vi alla lättare identifiera behov i samhället och hjälpas åt att hitta lösningar på utmaningar, så att invånarna i Värmland får bättre möjligheter till god livskvalitet.

Överenskommelsen är en plattform med en värdegrund som vilar på fem principer. Ingången till värdegrunden är DIALOG som portalprincip till KVALITET, MÅNGFALD, SJÄLVSTÄNDIGHET och ÖPPENHET. Principerna beskriver hur samverkan ska ske och hur det ömsesidiga åtagandet ska fungera. Ett framåtblickande perspektiv återfinns i alla principer och är en förutsättning för att kunna agera vid snabba samhällsförändringar.

Samverkan bygger på en demokratisk grund där människors ideella och idéburnas engagemang tillvaratas. Överenskommelsen värnar om en långsiktig hållbar samhällsnytta och vilar på FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna och de sju diskrimineringsgrunderna.

”En god hälsa i befolkningen är en grund för positiv utveckling och tillväxt i länet, likväl som tillväxt och utveckling gynnar hälsan.”

Om värmlänningarna

LÄS ARTIKELN I SIN HELHET

i den tryckta tidningen eller beställ den i pdf-format.
Beställ på info@gynsam.se eller ring 08-23 30 20
Medlemskap, inklusive tidningen Gynsamposten kostar 150 kronor per år.
Separat prenumeration kostar 250 kronor per år.

Några röster från Livet Efter Tack Livet Efter

”Ett särskilt TACK till er som arbetat med ”Livet Efter”, Belinda och Malin (kanske någon som ej deltog nu också), för ett mycket bra initiativ!

De små ”sponsringsprodukterna” gav så klart en extra guldkant även om det för mig ändå är gemenskapen och de nya insikterna, av både kloka föreläsare och deltagare som känns mest värdefullt.

Jag har efteråt reflekterat på det där med att ta tid till sig själv och kommit fram till att även om jag efter jobbet inte har några barn som pockar på uppmärksamheten så behöver jag bli bättre på att använda tiden till saker som får mig att må bra. Jag har med hjälp av ACT-terapi blivit bättre på det under det senaste året och började t.ex. på MediYoga i våras, men alla föreläsningarna och samtalen med deltagarna fick mig att förstå vikten av det ännu mer.

Dagarna har också gett mig mera trygghet i min situation. Har länge, då och då, haft känslan av att jag inte riktigt hör hemma i ”cancerkretsar” då sjukvården efter äggstockscanceroperationen av stadie 3 ändrade diagnosen till borderline. Men nu, 3,5 år senare när jag för första gången träffat flera drabbade samtidigt, förstår jag att mitt liv efter ter sig på så många vis precis som för de som även fått genomgå cellgifter och annat.

Jag hamnade i en livskris, fick ett långt synligt ärr, lymfödem, försämrat immunförsvar, förblev barnlös, kom i för tidigt klimakterium/menopaus, brottas med dålig självkänsla och andra ”hjärnspeken”, ja listan kan göras lika lång som för många andra ”på riktigt” drabbade inser jag nu. Och oavsett hur

drabningen slagit för vi nog alla, varje dag vi väljer livet, så gott vi kan för att leva våra liv så bra som möjligt.

Jag vill till sist säga att om dessa träffars framtid hänger på transportkostnader så står jag gärna för min egen resa. Tänker också, som jag sa på plats, att ni skulle kunna bestämma ett avstånd som ni står för kostnaden för, t.ex. för resor på den del som överstiger 30 mil tur och retur.

Minna varmaste hälsningar till er alla!
/Jenny Lundqvist, Mora

”Hej alla!

Skriver under på att även årets event blev lyckat och uppskattat och en helg som medlemmarna tyckte var givande och inspirerande. Ett stort behov finns att träffa andra som har/har haft gynekologisk cancer under trevliga former

där fokus är positivt och inställt på att delge varandra verktyg för att må bra.

Vi lär av varandra och bygger relationer.”

Vidarebefordrar några rader från Linda ”Nenne” Wiksten (min vän som kommer från Åland där hon driver en yogaskola) som föreläste och höll yogaklass för oss:

”Helgen har spenderats på Sättra Brunn Spa.

Delat yoga för kvinnor på Livet Efter retreat.

Livet Efter vad?

Livet Efter då livet ställts på ända.

Då det som en gång var så självklart kanske inte längre finns kvar.

Då kroppen givit upp och själen blivit sargad.

Men det finns ett liv efter!

Och i många fall ett ännu mer levande liv!

Ett liv där varje stund är ett guldkorn.

Där det som verkligen, på djupet, är viktigt får ta mer och mer plats.

Ett liv där det röda lövet på marken får en att jubla.

Ett liv där allt det onödiga har skalats bort.

Där prestige, förväntningar och krav liksom nästan inte har plats.

Ett liv där varje andetag är en gåva.

Mmm... när livskrisen vänds till det bästa som har hänt.

Tack Malin och Belinda, och alla fina kvinnor i Gynsamföreningen för att jag fick komma och spendera helgen med er.”

”När jag låg i sjuksängen på Akademiska 2013 lovade jag mig själv att jag skulle bidra med något till andra medsystrar om jag skulle fixa fajten. Det löftet har jag hållit och det blev konceptet Livet Efter som jag, Belinda och även Ann-Louise och Mie arbetat fram under två år innan vi hade premiär i september i Sättra Brunn förra året.

Jag är tacksam att vi fick förtroendet att anordna denna helg i år igen då denna helg är en viktig mötesplats.

Livet Efter är ett hjärteprojekt för mig och mitt sätt att bidra till föreningen.

En förening är till för medlemmarna och jag upplever att alla kände att denna helg gav dem något att ta med hem på många olika plan.

Vår medlemstidning är viktig liksom

Kunskapsdagen och Riksstämman men upplever att Livet Efter fyller en annan funktion än dessa forum eftersom eftervården varierar i landet och många inte fått en rehabiliteringsplan eller fått träffa andra efteråt i en patientgrupp.

Intresset för Livet Efter är stort och många tyckte det vore okej att t ex bekosta resor själva till eventet och har även erbjudit intresse att hjälpa oss i arbetsgruppen (Belinda och mig) för en få fortsätta anordna denna helg varje år.

Känner stor tacksamhet att ha fått möjligheten att så detta frö och fått plantan att växa sig stark!

Ha en fin vecka!
Med vänlig hälsning,
Malin Lindblad

Hej Gynsam!

Delar med mig av vad jag offentliggjorde på facebook igår kväll:

”Lägger mig till sängs tacksam för ett par lyxigt stärkande gemensamhetsdagar på Sättra Brunn. Där har jag tillbringat tiden tillsammans med ett gäng härliga kvinnor i föreningen Gynsam, och ett par inspirerande föreläsare. Hoppas verkligen att det kan bli en årlig tradition att träffa dessa nyfunna bekantskaper som jag under denna korta tid fick lära mig så mycket av och så lätt kunde dela så mycket instängt med. Dagarna där blir absolut ett av mina guldminnen från året.

Stort TACK till alla inblandade
Mera gemenskap åt folket!
#gynsam #sätrabrunnkurort #pistill #yogahusetsoham ”

Hej!

Vi i Livet Efter vill bara delge er att Sättra Brunn blev en succé.

Inte ett enda gnäll på gruppen.
Vi är så nöjda och tacksamma att vi fått förtroendet att göra detta.

FRÅN FÖRENINGARNA

Pamela Andersson Alselind och Maria Persson föreläste i Gävle

TEXT OCH FOTO: ULLA WAHLMAN OCH MAJA HELLSTRÖM

Torsdagen den 22 november hade Gynsams lokalförening GCF Fjärilen en föreläsning på temat ”Hälsa och cancer”. Vi hade lyckats få tidningen ToppHälsas chefredaktör Pamela Andersson Alselind och lymfmassören Maria Persson som föredragshållare.

Pamela berättade om sin egen cancerresa, då hon 2012 fick en obotlig hjärntumör, som inte gick att operera bort. Hon beskrev hur hon tacklade denna situation som mor, hustru och människa. Hon anlätade omgående en PT (som hon senare också gifte sig med) och tränade stenhårt under hela sin sjukdomsperiod för att må bra. Kontentan av hennes föredrag var:

- *Lägg energi bara på det du kan påverka*
- *Gör roliga saker*
- *Försök att vända problemen till något positivt.*

Det var en gripande och intressant föreläsning, och en timme gick alldeles för fort.

Efter en kortare paus där deltagarna kunde köpa signerade exemplar av hennes böcker tog nästa föreläsare vid. Det var lymfmassören Maria Persson som också hon hade genomgått olika cancerbehandlingar. Hon berättade om lymfsystemets roll i kroppen. Genom enkla övningar visade hon oss, hur vi alla kan påverka lymfens flöde i våra egna kroppar.

Föreningen tackar två mycket intressanta föreläsare för en givande kväll samt de 50-tal personer som kom till detta möte. Vi ser redan fram emot nästa års öppna träff.

GCF Fjärilen

ENGAGe PATIENTKONFERENS

Lyon, Frankrike

TEXT OCH FOTO: MAUDE ANDERSSON

(ENGAGe = The European Network of Gynaecological Cancer Advocacy Groups)

Nu var det dags för ENGAGe patientkonferens som pågick i Lyon den 5-6 oktober. Invigningstalare var Denis Querleu, Frankrike, Murat Gultekin, Turkiet och Esra Urkmez från USA.

Det blev lite repris för mig, men nytt för resten av gruppen, eftersom jag redan hade hört Nicoletta Colombo från Italien tala om ärftliga syndrom, genetisk testning och gynekologisk cancer. Sedan var det föreläsningar om vad som är nytt inom det gynekologiska cancerområdet.

Stående punkt på programmet varje år är runda-bords-utfrågningen. Vi delas in i fyra grupper och i varje grupp finns det en professor som föreläser om ett ämne, när hen är klar så får patientrepresentanterna ställa frågor. Sedan går de runt till samtliga grupper tills

alla patientrepresentanter har hört föreläsningen och fått möjlighet att ställa egna frågor.

Årets runda-bord-föreläsare var:

Professor Ate van der Zee, Nederländerna som föreläste om vulva- och vaginalcancer

Professor Jalid Sehoul, Tyskland som föreläste om cervixcancer

Professor Jonathan Ledermann, UK som föreläste om äggstockscancer

Professor Mansoor Mirza, Danmark som föreläste om livmodercancer

Ett mycket lärorikt och trevligt sätt att lära sig mer om gynekologisk cancer i alla dess former.

Florence Joly, Frankrike föreläste om livskvalitet och om behandlingseffekter. Sedan var det professor Frédéric Amant från Belgien, han föreläste om cancer under graviditeten och fertilitetsbesparande kirurgi.

Så var det patientrepresentanternas

tur att presentera vad som gjorts under åren 2017-2018 på nationell nivå. Jag berättade om vilka aktiviteter som Gynsam gjort, Birthe Lemley, Danmark, Maria Papageorgiou, Grekland, Icó Toth, Ungern och Esra Urkmez, USA och många flera representanter visade vad de hade gjort för att synas i respektive land.

Sist på programmet så informerade Maria Papageorgiou från Grekland om planerna på 2019 års konferens som kommer att hållas i Aten, Grekland. Det årliga gruppfotot tas och man börjar kramas och tacka för 2018 års träff.

Det har varit mycket givande och intressanta dagar. Ser redan fram emot nästa års konferens.

OBS! För att delta i dessa resor ansöker Gynsam om stipendier via EU.

Värmländsk läkare prisad på världskongress

TEXT: MAUDE ANDERSSON
FOTO: LISA SPRENGEL

Louise Emilsson som arbetar som allmänläkare på Vårdcentralen i Värmlands Nysäter, har fått en av de mest prestigefyllda utmärkelserna man kan få inom allmänmedicin.

LÄS ARTIKELN I SIN HELHET

i den tryckta tidningen eller beställ den i pdf-format.
Beställ på info@gynsam.se eller ring 08-23 30 20
Medlemsskap, inklusive tidningen Gynsamposten
kostar 150 kronor per år.
Separat prenumeration kostar 250 kronor per år.

ETIK OCH MORAL I VÄRMLAND

TEXT OCH FOTO: MAUDE ANDERSSON

Onsdagen den 25 september inbjöd Gyncancerföreningen Musslan i Värmland till en föreläsning om "Etik och moral några reflektioner över livets villkor" eller som vi i Värmland säger "Livselexir för själen"

Vi hade bokat hela Sessionssalen på Centralbiblioteket i Karlstad som rymmer ca 190 personer och hoppades att den skulle fyllas eftersom vi skulle få hit en mycket intressant föreläsare från Göteborg, f.d. sjukhusprästen Daniel Brattgård som under många år varit präst på Sahlgrenska Sjukhuset i Göteborg.

Vi hade också bjudit in en lika intressant person från Värmland som skulle hålla inledningstalet och det var vår landshövding Kenneth Johansson. Daniel Brattgård och Kenneth Johansson känner varandra sedan tidigare eftersom båda har arbetat med etik- och donationsfrågor.

Kenneth Johanssons inledningstal blev nog längre än han hade förväntat sig, det blev en timma längre, vilket publiken uppskattade mycket. Landshövdingen delade med sig sina privata erfarenheter om cancer då hans hustru Viola fick en hjärntumör och hur livet förändrades. Han berättade om hur viktigt det är med anhöriga och vänner vid sidan om som stöttar, tröstar

och avlastar. En mycket uppskattad extratimme.

Denna extratimme berodde på att Daniel Brattgårds tåg från Göteborg stod stilla på grund av att ett träd blåst ner över ledningarna. Han ringde mig och vi beslutade att han skulle få ta taxi till Karlstad och en timma senare kom han och publiken applåderade hans entré.

Nu fick vi följa med på en fantastisk resa som innehöll allt från födsel till död och allt däremellan, men han började med vad ordet ETIK står för, ett ord med historia. Etik kommer från grekiskan och står för den teoretiska reflexionen. Moral kommer från latinet och står för den praktiska handlingen.

"Säll är den som har till rättesnöre, att man bör tänka efter före".

Tage Danielsson

Till hjälp tog han Mikael Wiehes text "Mitt hjärtas fågel". Daniel Brattgård analyserade texten på ett sätt som gjorde att nästan alla ville gå hem och lyssna på inspelningen.

Värdet av att vara sedd. Alla vill vi bli sedda! Vi vill bli sedda, vi vill vara behövda annars har livet inget värde. Daniel Brattgård tog också upp en annan poet nämligen Stig Johansson och hans bok "Jag är illa sedd, men jag syns!" Stig Johansson har skrivit många böcker och sagt många kloka ord som vi diskuterade. Bland annat dikten "Förlusten" där en handfull klokheter

diskuterades, bland annat: "Alla dessa dagar som kom och gick och inte visste jag att de var livet", och det är vanligt, vi uppskattar inte att vi lever och får njuta av livet, det är inte allom givet. En annan aforism som är värd att tänka på är "Jag blir aldrig van vid att leva, jag gör det för sällan." Några andra kända aforismer som man förknippar med Stig Johansson är: "Många minnen bleknar med åren, de tål inte ljus", "Ingen är omtyckt av alla, inte ens Gud." "Jag vill inte vara som andra, de är ju som jag." "Vad hjälper det att valfriheten ökar, när döden är obligatorisk."

Många stora livsfrågor diskuterades med publiken, vi hade grupparbete, vilket var mycket trevligt. Vi lärde känna varandra – vi blev sedda!

Många ämnen diskuterades som sagt denna kväll, existentiella frågor om Gud, religion, integritet (grunden för människovärdet), autonomi (skyddet omkring människovärdet), sjukdom, livet, vänner, arbete, tillvarons mysterier, födsel och död, själens överlevnad, världsalltet, jordelivets mening och mycket, mycket mera.

En mycket uppskattad kväll av hela publiken som stannade kvar efter föreläsningen eftersom vissa frågor som de hade var obesvarade – till exempel vad är livet?

Vi avtackade Daniel Brattgård och Kenneth Johansson med var sin Klässbolsduk - "Den gamla stenbron i Karlstad".

Kenneth Johansson avgår som landshövding i Värmland den sista december i år, så därför passade det bra att avtacka honom nu. Han har stöttat gyncancerföreningen i många år.

TACK TILL ALLA SOM KOM OCH SOM DELTOG OCH LEV LIVET HÄR OCH NU!

Säg aldrig något om en människa som du inte skulle kunna säga till henne.

Förläng åldersgränsen för cellprovstagning

- Gynsams svar på remissförslag från regeringskansliet diarienummer s2018/03634/fs

TEXT: MAUDE ANDERSSON

LÄS ARTIKELN I SIN HELHET

i den tryckta tidningen eller beställ den i pdf-format.

Beställ på info@gynsam.se eller ring 08-23 30 20

Medlemskap, inklusive tidningen Gynsamposten kostar 150 kronor per år.

Separat prenumeration kostar 250 kronor per år.

FRÅN FÖRENINGARNA

GCF ANEMONEN

Besök på
avloppsreningsverket
i Halmstad

TEXT: KERSTIN AXELZON

I september besökte vi avloppsreningsverket i Halmstad för att bl.a. få information om hur reningsverket hanterar cytostatika och andra mediciner i det inkommande avloppsvattnet.

Miljö- och processingenjör Emma Johansson informerade oss på ett engagerat och kunnigt sätt om verkets

olika reningssteg i form av mekanisk, biologisk och kemisk rening.

Svenska reningsverk är från början inte byggda för att rena avloppsvattnen från läkemedel och läkemedel är inte designade för att brytas ner i verkens olika processer.

Fullskaliga försök har genomförts genom att behandla avloppsvattnet, i ett nytt delsteg, med det kraftigt oxiderande ämnet ozon. Nedbrytningsgraden från försöken visar i snitt att 90 procent av läkemedelssubstanserna bryts ner till enklare substanser och därmed mindre skadliga.

Att uppgradera reningsverken med ett fjärde delsteg är rejält kostsamt, varför effekten måste värderas gentemot investeringen.

Några EU-direktiv föreligger för närvarande inte avseende krav på rening av läkemedelsrester i avloppsvattnet.

Tack till kontaktsjuksköterskorna

TEXT OCH FOTO: MAUDE ANDERSSON

Ett stort tack till kontaktsjuksköterskorna vid Centralsjukhuset i Karlstad, gyn-onkologen som ställde upp och agerade patienter och hjälpte till med min 30 minuters engelska satellitpresentation på ESMO-konferensen i München. Ett stort tack också till RCC Uppsala-Örebro's vårdgrupp för kontaktsjuksköterskor för er hjälp.

Maria spelade patient i denna cancerresa

Helen visar hjälpmedel

Patienten undersöks

Information om min vårdplan till patienten

En MDK (multidisciplinär konferens) utreder om vad som ska hända med patienten

Karin Hardin var och är kontaktsjuksköterska

*Alla sköterskor
är änglar klädda
som superhjältar
– superangels*

Svenska nätverket **Lära och Bemästra** – metod för patient och närståendeutbildning

TEXT OCH FOTO: MARGARETA TAUBERMAN,
SAMORDNARE PATIENT- OCH NÄRSTÅENDEUTBILDNING ENLIGT LÄRA OCH BEMÄSTRA

Det nordiska nätverket för Laering och Mestring samlades i Göteborg den 30 – 31 augusti 2018. Nätverket träffas varje år för att utbyta erfarenheter om hur man på olika sätt stärker och utvecklar metoden inom Laering och Mestring. Nätverkets fokus är det pedagogiska lärandet i grupp inom hälso och sjukvård och kommun.

Metoden Laering och Mestring är

ett ömsesidigt kunskaps- och erfarenhetsutbyte mellan alla som deltar patienter, närstående/brukare och vårdpersonal. Genom dialog och reflektion kombineras jämbördigt erfarenhetsbaserad patientkunskap med vårdpersonalens kunskaper och erfarenheter. Syftet är att stärka dem som ska leva med långvariga sjukdomar och skador och deras närstående för att bättre

bemästra och hantera vardagen, men också ge värden möjlighet att ta tillvara erfarenheter som förbättrar rutiner.

I nätverket ingår regionala representeranter för norska sjukvården, Region Midt Jylland och sju landsting och regioner i Sverige. www.mestring.no, www.mestring.dk, www.patientutbildning.se

**CANCER
REHAB
FONDEN**

KOMMER VI ATT FÅ NÅGON CANCERREHABILITERING?

TEXT: MAUDE ANDERSSON

Detta är en viktig rapport för alla cancerpatienter så läs den!

Cancerrehabfonden skriver:

- Kön till rehabilitering skenar
- Samhällskostnaderna ökar
- Och Kunskap saknas

Läs hela Cancerrehabrapporten 2018, 40 sidor på https://www.cancerrehabfonden.se/webroot/documents/31/CRehabRapporten_2018_150dpi.pdf

Enligt Svenska Dagbladet onsdagen den 7 november 2018.

Fyra av fem utan rehab efter cancerbehandling

De skriver vidare: "Anstormningen av cancerpatienter som söker rehabilitering efter avslutad behandling är så stor att Cancerrehabfonden inte längre kan ta emot fler ansökningar. En ny rapport från fonden visar att åtta av tio cancerpatienter inte erbjuds rehab av den vanliga sjukvården."

Även Onkologi i Sverige skriver om detta.

"Stora samhällskostnader vid utebliven cancerrehabilitering."

Sviterna av cancer sänker livskvaliteten och gör det svårt att återgå till arbetslivet. Cancerrehabilitering påskyndar återhämtningsprocessen och förebygger sjukskrivningar och återfall efter avslutad behandling. Ändå är det 80 procent som inte erbjuds rehabilitering via värden. Många patienter och deras anhöriga önskar att de erbjuds rehabiliterande stöd, och ansökningstrycket till CancerRehabFondens rehabiliteringsprogram ökar därför dramatiskt. Cancerrehabilitering måste bli en naturlig del av behandlingsplanen men området är fortfarande relativt outforskat.

FÖRHANDS- INFORMATION OM GYNSAMS MEDLEMS- AKTIVITETER 2019

Kunskapsdag 2019

blir lördagen den 6 april

Riksstämman 2019

blir söndagen den 7 april.

Plats: Stockholm.

Motioner till Riksstämman ska vara Gynsams styrelse tillhanda senast 5 februari 2019.

Vi återkommer i Gynsamposten nr 1, 2019 (mars) med program och anmälan.

Nu blir det ett Livet Efter Plus för oss alla, glada och mogna medlemmarna i Gynsam.

Datum: Onsdag och torsdag 8 - 9 maj 2019

Plats: Ombord på båten till Åland. A-hytt med fönster, mat och busstransfer från de flesta orter i Sverige till Stockholm.

Mer information om denna resa i Gynsamposten nr 1, 2019

Deadline för

Gynsamposten 2019:

GP1 – 18 februari

GP2 – 20 maj

GP3 – 19 augusti

GP4 – 11 november

VAD HÄNDER PÅ VÄSTKUSTEN?

TEXT OCH FOTO: AGNETA GROTH

Sista dagarna i augusti hade GCF Västra Götaland höstens första medlemsmöte. Det hölls på en restaurang över en bit god mat, och som vanligt var stämningen hjärtlig runt bordet. Det kändes som en bra start på hösten och alla verkade nöjda och glada när vi bröt upp efter några timmars samvaro.

Nästa medlemsträff var av det mer seriösa slaget då vi den 9 oktober samlades i ett konferensrum på Stadsbiblioteket i Göteborg. När styrelsen hade stämt av ett par aktuella frågor blev det gemensam fika med våra medlemmar och gästtalaren Annika Baan, vårdenhetschef för klinisk prövning vid Jubileumskliniken. Därefter berättade

hon och visade bilder på temat "Att vara med i en klinisk studie". Hon beskrev sin organisation och hur de arbetar samt verksamhetens krav på kontroll och styrning av en studie. Som slutkläm lotsade hon oss runt på RCCs hemsida bland aktuella studier. Alla runt bordet ställde frågor, diskuterade och delade med sig av egna erfarenheter. Det var många nya insikter men även ett konstaterande att det inte fanns några studier på Sahlgrenska universitetssjukhuset, just nu, för den grupp vi runt bordet representerade.

Nästa stora event är att vi medverkar vid konserten "Västsvenska musiker mot cancer" som Jubileumsklinikens cancerfond arrangerar i början av november i Göteborgs Konserthus. Under eftermiddagen skall de olika patientföreningarna ha öppet hus i Konserthusets foajé för att visa upp sig och ha olika aktiviteter som passar

för hela familjen. På vår lott har fallit att hålla i en tipspromenad med frågor om de olika patientföreningarna. På kvällen är själva konserten med många namnkunniga artister. Det hölls en liknande konsert för två år sedan och den beskrivs som magisk.

Höstens medlemsaktiviteter avslutas med en cafékväll för alla medlemmar och då ska vi få besök av GYNSAMs ordförande Belinda Haraldsson.

Nobelpriset i medicin 2018

TEXT: MAUDE ANDERSSON

Årets Nobelpris i fysiologi eller medicin gick till James P. Allison och Tasuku Honjo för deras upptäckt av cancerbehandling genom hämning av immunförsvarets bromsmekanismer.

Professor James P. Allison är född i Texas 1942 men arbetar numera vid University of Texas MD Anderson Cancer Center, Houston och är även verksam vid Parker Institute for Cancer Immunotherapy.

Professor Tasuku Honjo föddes 1942 i Kyoto, Japan. Han är sedan 1984 professor vid Kyoto University och 1996–2000 och 2002–2004 var han även dekanus vid Kyoto University.

Deras forskning är banbrytande, en milstolpe i kampen mot cancer som är ett av vår tids största gissel och skördar miljontals liv varje år. Genom att

förstärka immunsystemets inneboende förmåga att angripa tumörceller har Nobelpristagarna etablerat en helt ny princip för cancerbehandling.

James P. Allison studerade ett känt protein som visade sig fungera som en broms i immunsystemet. Han insåg möjligheten att släppa på bromsen, så att immunsystemet aktiveras och angriper tumörceller. Han utvecklade sedan konceptet till en helt ny behandlingsprincip. Professor Allison behandlas själv mot cancer i urinblåsan och genomgår just nu en immunterapi-behandling för urinblåsecancer. År

2005 diagnostiserades han för prostatacancer och år 2016 för hudcancer. Han har opererats för båda cancerformerna. Cancer ligger i släkten, Hans mamma avled i lymfkörtelcancer, hans bror i prostatacancer och två nära släktingar av hudcancer respektive lungcancer.

Tasuku Honjo upptäckte parallellt ett nytt protein på immunceller och kunde genom noggrann kartläggning visa att det också fungerade som en broms, men med en annan mekanism. Upptäckterna lade grunden för utveckling av en mycket effektiv cancerbehandling.

Gynekologisk cancer

Hälsa Gynsam
I Hökåsens församlingshem hölls nyligen en föreläsning om underlivscancer. Representanter från gyncancerföreningen Gynsam samt Västerås kvinnoklinik medverkade.

Sverige är idag framgångsrikast i Europa när det gäller behandlingen av äggstockscancer, tvåa när det gäller livmoderkroppscancer och trea avseende livmoderhalscancer.

– År 1994 startade gyncancerföreningen Viola i Skåne. Ur denna bildades sex år senare riksorganisationen Gynsam, med uppdrag att stödja drabbade kvinnor och att påverka i sjukvårdsfrågor,

berättar föreningens ordförande Katarina Johansson.

Katarina Johansson är själv före detta gyncancerpatient. Hon var med och bildade gyncancerföreningen Viola och är ordförande i Gynsam sedan starten. Föreningen består idag av fyra lokalaföreningar som arbetar för en bra sjukvård oavsett var i Sverige man bor. Gynsam vill verka för att få fler förebyggande gynekologiska hälsokontroller och att det ska erbjudas bra rehabilitering.

– Det är viktigt att träffa andra i samma situation för att få och ge stöd, fortsätter Katarina Johansson. En annan del handlar om att informera

och att påverka beslutsfattare. Gynsam bygger som så många andra föreningar en stor del av verksamheten på frivilligt ideellt arbete och enskilt engagemang.

– Vi lanserar nu broschyren "det gröna bandet" för gynekologisk cancer, som ska vara en gemensam internationell symbol motsvarande det rosa bandet som är en symbol för bröstcancer, tillägger Katarina Johansson.

Vara med hela vägen

Överläkare Agneta Axelsson har varit gynekologiskt verksam sedan 70-talet och är verksam vid kvinnokliniken i Västerås.

– Med ett upptagningsområde på 260 000 invånare har Västerås drygt 80

Katarina Johansson från Gynsam tillsammans med överläkare Agneta Axelsson, sammanställande Ulla Samuelsson och kurator Marita Eriksson informerade på måndagskvällen om gynekologisk cancer.

Foto: Marie Eriksson

gyncancerfall per år, säger Agneta Axelsson. Det är viktigt med en naturlig koppling mellan kirurgi och onkologi på samma sjukhus. Vårt gyn onkteam består av två kirurgiskt och två medicinskt inriktade läkare, fyra sköterskor och en kurator.

– Målet för arbetet på Västerås kvinnoklinik är

att vara med hela vägen från diagnos, genom behandling och under det palliativa omhändertagandet, säger Agneta Axelsson.

Gyn onkologiska specialiteten är ifrågasatt och föreslås försvinna i socialstyrelsens utredning. Det innebär en utmaning och borde kunna leda till ett

nyttänkande och förnyelse.

Efter mötet i Hökåsen bildades en interimstyrelse för en lokalavdelning under Gynsam. Första mötet hålls den 13 oktober. Kontaktpersonen Ulla Samuelsson nås på mobilnummer 070-3103539.

Marie Eriksson

Forsta Mote 8/8 2003 => Västerås tidning 14/8 2003

GCF MARIAROSEN

Västerås fyller 15 år den 2 mars 2019

Men det hela började med ett möte med Katarina Johansson den 8 augusti 2003.

I Västerås Tidningen kunde man den 14 augusti 2003 läsa följande:

"I Hökåsens församlingshem hölls nyligen en föreläsning om underlivscancer. Representanter från Gyncancerföreningen Gynsam samt Västerås kvinnoklinik medverkade.

Sverige är idag framgångsrikast i Europa när det gäller behandlingen av äggstockscancer, tvåa när det gäller livmoderkroppscancer och trea avseende livmoderhalscancer". Ja, det var år 2004, det har hänt en hel del sedan dess. Läs hela tidningsartikeln ovan.

Gynsam önskar alla medlemmar en god jul och ett gott nytt år! Till de medlemmar som inte firar jul säger vi season's greetings!

Vi vill också tacka alla som bidragit med artiklar till gynsamposten - det är ni som har gjort vår medlemstidning så bra och läsvärd.

Tack och på återseende 2019!

GCF Mariarosen 2004

Bilden är tagen vid första årsmöte den 2 mars 2004. Första styrelse valdes.

Från vänster: Ulla Samuelsson, ordförande Anna-Britta Qvist, Anja Järvinen, Maija Parviainen (nuvarande ordförande) och Elsy Karlsson.

GCF Mariarosen 2018

Från vänster adjungerande styrelsemedlem Marita Eriksson samt Maija Parviainen, Elsy Karlsson, Anja Järvinen, Anna-Britta Qvist, Ulla Samuelsson.

EN LITEN FISK OCH ÄGGSTOCKSCANCER

TEXT: MARIT JÖNSAR

En fin höstkväll i oktober samlades förväntansfulla medlemmar från GCF Anni Östergötland och medlemmar från Blodcancerföreningen vid Linköpings universitets lokaler vid US.

Vi möttes upp av forskaren Lasse Jensen (PhD onkologi). Han höll en föreläsning om «Individanpassad precisionsbehandling av äggstockscancer» och hur en liten zebrafisk kan vara en hjälp på vägen.

Runt 700 personer insjuknar varje år i äggstockscancer som utgör 25 procent av gyncancerfallen. Som behandling används kirurgi för i regel alla och de flesta får cytostatika. Strålning används sällan. De nya målinriktade läkemedlen sägs kunna ge ökad effekt för vissa patienter och mindre toxicitet, men för att de ska fungera måste cancercellerna vara mottagliga för behandlingen. För att ta reda på det görs olika analyser som Lasse Jensen berättar om.

Alla patienter erbjuds dagens lösning med att läkaren tar en anamnes och tittar på sjukdomshistoria samt att eventuella biopsier av vävnad och röntgenbilder

analyseras av patolog och radiolog innan behandling sätts in.

Utöver detta kan cancercellernas gener studeras genom genprofilanalys för att hitta mutationer, se om de bildar vissa proteiner t.ex. biomarkör MUC 16 (CA-125), genomgå andra "OMIC"s analyser samt att utföra funktionella tester på celler, mus och zebrafisk.

Problem som forskare brottas med är att ta fram läkemedel där patienter svarar på behandlingen och som inte blir toxiska så behandlingen måste avbrytas. Ett annat problem är kostnaden för läkemedlen. Cancerfallen ökar i Sverige och cancerläkemedel skiljer sig i pris. Cytostatika Carboplatin kostar cirka 5000 per patient/år medan en målsökande behandling med Anti-PDL1 kostar 1,4 miljoner/patient/år.

Om alla patienter med cancer skulle få en målsökande behandling skulle det innebära 165 miljarder/år. För vissa skulle detta läkemedel inte heller göra någon nytta. Så utmaningen ligger i att ge rätt behandling till rätt patient. Det är här Lasse Jensens och hans kollegors forskning kommer in.

Idag görs funktionella tester på möss.

Problemet är att det tar 16 veckor att få fram svar. Det är detta Zeb-PREDICT vill försöka lösa genom att använda zebrafiskembryon där det istället går att få svar på 5 dagar. De har hittills använt ovariebiopsi från 22 patienter med äggstockscancer. 13 av dessa gick att använda och införas i zebrafiskembryot. Cellerna färgas röda innan de förs in i embryot. Där blir de sedan gula mot fiskens gröna färg. Eftersom embryot är transparent kan forskarna även se hur metastaser frigrör sig och vandrar vidare i fisken.

Sedan har de testat olika cytostatika på cancer i embryot. Lasse visade resultaten de fått på olika individers äggstockscancer. Vissa fick effekt av paclitaxel men inte av carboplatin och tvärtom med variationer inom gruppen. Det visar på vikten av individanpassad behandling. Så de fördelar som Lasse Jensen lyfter fram med metoden är att användningen av zebrafiskembryon är snabbare, lägre kostnad, en precis metod där man även kan följa metastaserna. Det allra viktigaste målet är ändå att försöka minska dödlighet och förlänga överlevnaden vid äggstockscancer.

PS: Lasse lyfter vikten av att inkludera patienterna i forskningen.

FISKAR, MAKE UP, POLITIKER OCH MAT HOS GCF ANNI

TEXT: YVONNE SUBAY FOTO: EVA J:SON KLERESTIG

Henrik, sminkör och är delägare i Make-up stor

Tisdagen den 16 oktober var GCF Anni tillsammans med Blodcancerföreningen och fick en spännande kväll tillsammans med universitetslektor Lasse Jensen, PhD i fysiologi som forskar i Zebrafiskar. Det var intressant och givande. Se separat artikel.

Onsdag den 7 november var vi på Make Up Store där en av medlemmarna blev sminkad. Det var en trevlig kväll med mycket skratt.

Måndag den 19 november träffade vi våra lokalpolitiker för att prata cancervård. Vi har fått till ett bra samarbete med dem.

Torsdag den 6 december bjuder vi våra medlemmar på middag hos restaurang OLYMPIA-DA VINCI.

Inger Berg som blev sminkad.

GYNSAMS STYRELSE

ORDFÖRANDE

Belinda Haraldsson
070-208 89 30
belindaharaldsson@hotmail.com

VICE ORDFÖRANDE

Maude Andersson
054-18 52 90
070-555 38 85
maude.andersson@telia.com

KASSÖR

Margaretha Sundsten
060-12 77 54
070-654 97 51
maggan@sundsten.eu

SEKRETERARE

Maja Hemström
070-325 50 06
gcffjarilen@gmail.com

ORDINARIE LEDAMOT

Sten-Eric Svensson
070-910 15 32
stenne.svensson@bredband.net

WEBANSVARIG

Ann-Louise Storm
070-688 37 55
annlouise.storm@yahoo.com

SUPPLEANTER

Ulla Wahlman
070-512 35 77
ulla@wahlman.se

Kerstin Törnquist

073-4450663
k.tornq@gmail.com

ANHÖRIGREPRESENTANT

Wiveka Ramel
08/660 51 31

REVISOR

Sundsvalls Skattekonserter AB
Christina Wallentin

REVISORSSUPPLEANT

Catherine Dahlström

VALBEREDNING

Katarina Wedin (sammankallande)
070-618 82 38
aniratak@live.se

Eva Molnar

070-871 35 85, 076-305 74 87
evamolnar@live.se

Marianne Minell

070-676 53 23

ADVISORY BOARD

Professor Elisabeth Åvall Lundqvist
Överläkare Bengt Tholander
Överläkare Margareta Lood
Överläkare Susanne Malander

DISKUSSIONSFORUM PÅ INTERNET

På Cancerfondens hemsida, www.cancerfonden.se, hittar du forumet "Diskutera cancer". Det finns flera olika rubriker, bland annat "Gynekologisk cancer" och "Anhörigas situation".

GYNSAMS MEDLEMSFÖRENINGAR

GCF Västra Götaland

Annelie Svensson
www.adabeda.se
Plusgiro 25 79 48-0

GCF Anemonen HALLAND

Sten-Eric Svensson
Bergängsvägen 17 E, 302 58 Halmstad
070-910 15 32
anemonen.halland@gmail.com
Bankgiro 5883-7428

GCF Anni ÖSTERGÖTLAND

Yvonne Subay
Dalgatan 12 B, 582 17 Linköping
telefon: 073-352 14 79
e-post: subay@live.se
Bankgiro: 172-4400

GCF Fjärilen GÄVLE

c/o Maja Hemström
Rävpasset 8 C, 806 35 Gävle
070-325 50 06
info@gcffjarilen.se
Bankgiro 5016-3534

GCF Jönköping JÖNKÖPING

Eva Molnar
evamolnar@live.se
070-871 35 85

GCF Linnéa MEDELPAD

Margaretha Sundsten
Storgatan 52 B, 852 30 Sundsvall
060-12 77 54
info@gcflinne.se
Plusgiro 498 01 70-7

GCF Mariarosen VÄSTERÅS MED OMNEJD

c/o Maija Parviainen
Stockrosvägen 2, 722 46 Västerås
070-361 00 47
ordforande@gcfmariarosen.se
www.gcfmariarosen.se
Bankgiro 5124-0034

GCF Musslan VÄRMLAND

Maude Andersson
Östra Kanalgratan 4, 652 20 Karlstad
070-555 38 85
maude.andersson@telia.com
www.gcfmusslan.se
Bankgiro 447-0027

GCF Nyponrosen UMEÅ

c/o Jessica Bagglund
Haddingen 19, 922 66 Tavelsjö
info@gcfnyponrosen.se
Bankgiro 283-5205

GCF Stockholm STOCKHOLMSOMRÅDET

Box 22245, 104 22 Stockholm
073-650 36 66
Info.gcfstockholm.se
www.gcfstockholm.se
Plusgiro 2 55 94-3

GCF Viola SKÅNE

Gullbritt Palm
Brunkelstorp 3086, 283 91 Osby
0479-152 00
gcfviola@hotmail.com

GCF Örebro ÖREBRO

c/o Elenor Ekstrand
Vändhakevägen 9, 716 30 Fjugesta
0739-88 24 81
info@gcforebro.se
Bankgiro 754-5593

GYNSAMS ADRESSREGISTER

Gynsam har ett centralt medlemsregister för distribution av Gynsamposten. Uppgifterna behandlas med sekretess och lämnas inte ut till obehöriga. Är du medlem i lokal GCF och upptäcker felaktigheter - eller om du flyttar och ändrar adress - kontakta din lokala GCF för rättelse. I övriga fall kontakta Gynsam

KALENDARIUM

för Gynsam finns på Gynsams hemsida, www.gynsam.se

STÖDPERSONER

Vill du tala med någon som lyssnar?

Våra stödpersoner träffas på sina hemtelefoner - välkommen att ringa.

Yvonne Subay 013-21 10 46
Britt-Marie Moberg 0226-711 40
Irène Andersson 0346-817 79
Maude Andersson 054-18 52 90
Marie-Louise Jansson 070-6442240
Ann-Christine Broström 0707-664996
Birgit Feychting 08-644 84 46 eller 070-644 20 41
Ann-Christin Hjertström 060-53 68 16
Iris Westman 0611-103 12
Susanne Rehlin 08-580 303 92

FÖR ANHÖRIGA

Wiveka Ramel 08-660 51 31
Ann Håkansson 070-35 30 480

En stödperson

- har själv haft gynekologisk cancer eller är närstående
- vet genom egen erfarenhet hur viktigt det är att ha någon att tala med om sin situation
- har tid att lyssna
- har moralisk tystnadsplikt
- hänvisar till sjukvårdspersonal i medicinska frågor
- är ett komplement till sjukvården
- är utbildad för sin uppgift
- träffas på sin hemtelefon eller via Gynsams hemsida.

Gynsam stödjer kvinnor med gynekologisk cancer och deras anhöriga

VAD ÄR GYSAM?

Föreningens medlemmar är kvinnor som insjuknat i underlivscancer (patientmedlemmar) och deras anhöriga samt övriga som stödjer Gynsams verksamhet (stödmedlemmar).

Gynsam ger stöd och information till patientmedlemmar och deras anhöriga via stödpersonsverksamheten, www.gynsam.se, tidningen Gynsamposten och olika aktiviteter i de lokala medlemsföreningarna.

Gynsam informerar och debatterar med politiker och andra som i sitt beslutsfattande påverkar situationen för kvinnor med gynekologisk cancer.

Vårt mål är att alla kvinnor med gynekologisk cancer ska ha tillgång till optimal sjukvård.

STÖD TILL VERKSAMHETEN

Företag och organisationer kan stödja Gynsam genom gåvor och annonsering i Gynsamposten. Genom att stödja vårt arbete i Gynsam är ni med och påverkar vården för kvinnor med gynekologisk cancer!

BLI MEDLEM

Bli medlem, kontakta föreningens ordförande på 08-23 30 20 eller e-post ordforande@gynsam.se.

Årsavgiften är 150 SEK som sätts in på Gynsams bankgiro 374-9660.

Uppge namn och adress, samt om du önskar vara patient- eller stödmedlem.

Företag, organisationer och mottagningar stödjer genom sitt medlemskap verksamheten och får tidningen Gynsamposten.

BESTÄLL GÄRNA VÅR SYMBOL

Symbolen kostar 30 kronor som sätts in på Gynsams bankgiro 374-9660.

Uppge namn och adress och att betalningen avser Gynsams symbol. Så kommer den per post.